

आहुकः पुनरस्माभिर्ज्ञातिभिश्चापि सत्कृतः । उपसेनः कृतो राजा भोजराज्यस्य वर्द्धनः ।
 कंसमेकं परित्यज्य कुलार्थं सर्वथा ददाः । सन्धूय सुखमेधन्ते भारतान्धकटुष्णयः ।
 अपि चाप्यवदद्राजन् परमेष्ठो प्रजापतिः । बृढे देवासुरे युद्धेऽभ्युद्यतेष्वायुधेषु च ।
 द्वैधीभूतेषु लोकेषु विनश्यत्सु च भारत । अत्रवीत् सृष्टिमान् देवो भगवान् लोकभावनः ।
 पराभविष्यन्त्यसुरा दैतेया दानवैः सह । आदित्या वसवो रुद्रा भविष्यन्ति दिवौकसः ।
 देवासुरमनुष्याश्च गन्धर्व्वारगराक्षसाः । अस्मिन् युद्धे सुसंकुद्धा हनिष्यन्ति परस्परं ।
 इति मत्वाऽब्रवीद्धर्म्मं परमेष्ठो प्रजापतिः । वरुणाय प्रयच्छेत्तान् बद्धा दैतेयदानवान् ।
 एवमुक्तस्ततो धर्म्मा नियोगात् परमेष्ठिनः । वरुणाय ददौ सर्वान् बद्धा दैतेयदानवान् ।
 तान् बद्धा धर्म्मपाशैश्च स्त्रैश्च पाशैर्जलेश्वरः । वरुणः सागरे यत्तो नित्यं रक्षति दानवान् ।
 तथा दुर्य्योधनं कर्णं शकुनिश्चापि सौबलं । बद्धा दुःशासनं चापि पाण्डवभ्येः प्रयच्छत ।
 त्यजेत् कुलार्थं पुरुषं यामस्यार्थं कुलं त्यजेत् । यामं जनपदस्यार्थं आत्मार्यं पृथिवीं त्यजेत् ।
 राजन् दुर्य्योधनं बद्धा ततः संशाम्य पाण्डवैः । तत्कृते न विनश्येयुः क्षत्रियाः क्षत्रियर्षभ ।
 इति श्रीमहाभारते उद्योगपर्व्वणि भगवद्गीतापर्व्वणि श्रीकृष्णवाक्ये सप्तविंशत्यधिकशततमोऽध्यायः ॥ १९७ ॥
 ॥ वैशम्पायन उवाच ॥ कृष्णस्य तु वचः श्रुत्वा धृतराष्ट्रो जनेश्वरः । विदुरं सर्वधर्म्मज्ञं त्वरमाणाऽभ्यभाषत ।
 गच्छ तात महाप्रज्ञां गान्धारीं दीर्घदर्शिनीं । आनयेह तथा सार्द्धमनुनेयामि दुर्म्मातिं ।
 यदि साऽपि दुरात्मानं शमयेत् दुष्टचेतसं । अपि कृष्णस्य सुहृदस्तिष्ठेम वचने वयं ।
 अपि लोभाभिभूतस्य पन्थानमनुदर्शयेत् । दुर्ब्बुद्धेर्दुःसहायस्य समर्थं ब्रुवती वचः ।
 अपि नो व्यसनं घोरं दुर्य्योधनकृतं महत् । शमयेच्चिररात्राय योगक्षेमवदव्ययं ।
 राज्ञस्तु वचनं श्रुत्वा विदुरो दीर्घदर्शिनीं । आनयामास गान्धारीं धृतराष्ट्रस्य शासनात् ।
 ॥ धृतराष्ट्र उवाच ॥ एष गान्धारि पुत्रस्ते दुरात्मा शासनातिगः । ऐश्वर्य्यलोभादैश्वर्य्यं जीवितञ्च प्रहासति ।
 अशिष्टवदमर्यादः पापैः सह दुरात्मवान् । सभाया निर्गतो मूढो व्यतिक्रम्य सुहृदचः ।
 ॥ वैशम्पायन उवाच ॥ सा भर्तुर्वचनं श्रुत्वा राजपुत्री यशस्विनी । अविच्छन्ती महत् श्रेयो गान्धारी वाक्यमब्रवीत् ।
 ॥ गान्धार्य्युवाच ॥ आज्ञापय सुतं क्षिप्रं राज्यकामुकमातुरं । न हि राज्यमशिष्टेन शक्यं धर्म्मार्थलोपिना ।
 आप्तुमाप्तं तथाऽपीदमविनीतेन सर्वथा । त्वं ह्येतावन्न भ्रष्टं गेहं धृतराष्ट्रः सुतप्रियः ।
 यो जानन् पापतामस्य तत्प्रज्ञामनुवर्त्तसे । स एष काममन्युभ्यां प्रलब्धो लोभमास्थितः ।
 अशक्योऽद्य त्वया राजन् विनिवर्त्तयितुं बलात् । राष्ट्रप्रदाने मूढस्य बालिगस्य दुरात्मनः ।
 दुःसहायस्य लुब्धस्य धृतराष्ट्रोऽश्रुते फलं । कथं हि स्वजने भेदमुपेचेत महोपतिः ।
 भिन्नं हि स्वजनेन त्वां प्रहसिष्यन्ति शत्रवः । या हि शक्या महाराज साम्ना दानेन वा पुनः ।
 निस्तर्त्तुमापदः खेषु दण्डं कस्तत्र पातयेत् ।
 ॥ वैशम्पायन उवाच ॥ शासनाद्भृतराष्ट्रस्य दुर्य्योधनममर्षणं । मातुश्च वचनात् क्षत्ता सभां प्रावेशयत् पुनः ।